

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-36>

**FORMATION OF MANAGERIAL COMPETENCE OF FUTURE
MANAGERS OF EDUCATION
DURING PROFESSIONAL TRAINING**

**ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ
ПІД ЧАС ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ**

Burtseva Yu. O.

*Ph.D., Associate Professor,
Acting Rector
Donetsk Regional Institute
of Postgraduate Pedagogical Education
Kramatorsk, Ukraine*

Бурцева Ю. О.

*кандидат педагогічних наук,
доцент, в.о. ректора
Донецький обласний інститут
підсудипломної педагогічної освіти
м. Краматорськ, Україна*

Iotkovska M. O.

*getter of the 4st year of the third
(educational and scientific) level of higher
education of the educational program
“Educational and Pedagogical Sciences”
SHEI “Donbas State Pedagogical
University”
Sloviansk, Ukraine*

Іотковська М. О.

*здобувач 4 курсу третього
(освітньо-наукового) рівня вищої
освіти освітньої програми
«Освітні, педагогічні науки»
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»
м. Слов'янськ, Україна*

Важливість формування управлінської компетентності майбутніх менеджерів освіти під час фахової підготовки полягає у забезпеченні високого рівня професіоналізму, можливості для самореалізації та розвитку рефлексії чи формуванню гуманістичних ціннісних орієнтацій. Формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти у процесі фахової підготовки має базуватися на загальнолюдських цінностях, комплексному компетентністному підході та професійній компетенції майбутнього менеджера освіти. Практика роботи в закладах вищої педагогічної освіти демонструє імідж кафедри як емоційно-забарвлений образ закладу, часто сформований, який має цілеспрямовано задані характеристики і покликаний чинити психологічний вплив певної спрямованості на конкретні групи соціуму.

Зауважимо, що складовими іміджу кафедри є: комфортність середовища закладу; якість освітніх послуг; позитивний образ

керівника та педагогічного колективу; створення загального стилю приміщення кафедри закладу у відповідності з традиціями, особливостями діяльності та фінансовими можливостями; яскрава зовнішня атрибутика. Відзначимо, що позитивний імідж кафедри забезпечує зміцнення конкурентних позицій, підвищує популярність, позитивно впливає на якість освіти та полегшує розпізнавання закладу на ринку освітніх послуг. Зазначимо, що Л.М. Кравченко розглядає менеджера освіти як цілеспрямованого професійного і підготовленого фахівця, здатного до того, щоб працювати в швидкозмінних ринкових умовах й управляти як різноманітними типами навчальних закладів, так і масштабними освітніми системами. Наголосимо, професіоналу високого рівня, освітнього лідера, талановитого організатора педагогічної взаємодії, що володіє конвергентним мисленням, творчими й організаторськими здібностями, що наділений владними повноваженнями з боку держави чи власника закладу, здатного професійно керувати педагогічним колективом відповідно до мети, місії, освітніх стандартів та соціально значущих педагогічних вимог, забезпечує рентабельність і конкурентоздатність освіти, здійснює моніторинг внутрішнього і зовнішнього педагогічного середовища, проводить маркетинг освітніх послуг, налагоджує ефективні зв'язки з громадськістю, як креативна особистість займається оперативним упровадженням інновацій у практику діяльності закладу [1].

У нашому контексті, за твердженням Л.М. Глінчук управлінська компетентність визначає обсяг компетенцій, коло повноважень у сфері управлінської діяльності, тобто питання, у яких суб'єкт володіє пізнанням, досвідом, навичками, що відображають соціально-професійний статус та управлінську кваліфікацію, а також певні особистісні, індивідуальні здібності для реалізації професійної діяльності [2, с. 126]. Отже, професійне навчання майбутніх менеджерів освіти має спиратися на суттєво нові теоретичні та методичні положення, які визначають побудову системи підготовки до формування управлінської компетентності майбутніх менеджерів освіти, котра відповідатиме суспільним вимогам щодо злагодженої, ефективної роботи в галузі освіти. Таким чином, підвищення рівня професійної підготовки майбутніх менеджерів освіти можливе на основі обґрунтованих теоретичних засад і методичних аспектів системи професійної освіти в закладах вищої освіти.

Безперечно, управлінську компетентність викладача закладу вищої освіти розглядає і Д.О. Козлов як здатність планувати, організовувати й контролювати навчально-виховний процес та власну професійну

діяльність як досягнення прогнозованого результату, а саме: конкретизувати цілі навчання і виховання; оцінювати рівень навчальних досягнень здобувачів; використовувати різні види і методи контролю; керувати роботою здобувачів; організувати самостійну роботу; визначати педагогічні задачі відповідно до навчальної дисципліни [2].

В нашому дослідженні управлінську компетентність майбутніх менеджерів освіти розуміємо як інтегральну здатність вибудовувати свій професійний розвиток із постійним ускладненням завдань і зростанням рівнів досягнень у процесі професійної підготовки, усвідомлення потреб, інтересів та ціннісних орієнтацій щодо власної управлінської діяльності.

У ракурсі досліджуваної роботи, управлінська компетентність майбутнього менеджера освіти є комбінацією знань, умінь, розуміння, цінностей, інших особистих якостей, набутих реалізаційних здатностей до ефективної управлінської діяльності та передбачає сформованість таких основних компетенцій: усвідомлення власних дій відповідно до цілей і умов майбутньої професійної діяльності, вміння визначати стратегію та організувати професійну діяльність, встановлення з учасниками навчально-виховного процесу порозуміння на гуманістичній основі, здатність знаходити нестандартні підходи у процесі прийняття управлінських рішень, прагнення до досконалості педагогічної діяльності. Як відомо, на процес формування управлінської компетентності майбутніх менеджерів освіти у закладах вищої освіти впливає логіка підготовки майбутніх менеджерів освіти до професійної діяльності, а також змістовне наповнення та збагачення навчальних дисциплін питаннями педагогічного менеджменту, теорії та практики управлінської діяльності у закладах освіти та включення до практико-орієнтованої діяльності, що забезпечує засвоєння способів здійснення управлінської діяльності в закладах освіти. Відповідно теоретико-методичні засади формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти впливають на зміст професійної підготовки відповідно до сучасних потреб роботодавців, на визначення методів і засобів навчання, адекватних змісту навчання, відбір найбільш важливої інформації про характер управлінської діяльності в професійному полі, мотивацію до здобуття нових знань і самонавчання, висвітлення шляхів використання набутої управлінської компетентності у майбутній професійній діяльності. Таким чином, складовою професійної компетентності майбутнього менеджера освіти є управлінська компетентність, що проявляється

в управлінській діяльності і тому управлінську компетентність слід розглядати в тісному зв'язку із соціально-економічними процесами, які відбуваються в країні та як характеристику результату управлінської підготовки майбутнього менеджера освіти. Вважаємо, що формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти у процесі фахової підготовки має базуватися на готовності до здійснення самостійної пізнавальної роботи, стимулювання творчого мислення у професійних зумовлених ситуаціях, можливості надалі ефективно організувати працю, підвищувати продуктивність, вдало здійснювати управління колективом, процесом навчання, виховання молоді, тощо.

Відтак, позитивний імідж кафедри, його привабливість в очах здобувачів та науково-педагогічного складу пояснюється прагненням керівництва врахувати інтереси різних прошарків споживачів як у плані одержання основної й додаткової освіти, так і у плані розвитку особистості учасників навчального процесу. Значне місце в структурі заходів покращення іміджу займає маркетингова політика комунікацій. І головне, у фокусі цього важливого питання диктується самою практикою кафедр педагогіки закладів вищої освіти що є в основі розрізу проблем та перспектив розвитку педагогічної освіти. З огляду на вищесказане можна зробити висновки, що важливими критеріями в освітньому процесі для формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти виступають безперервна практична підготовка, професійна підготовка за навчальним планом у відповідності до освітньо-професійних програм, а головне, освітній процес максимально повинен бути наближений до потреб кваліфікованих менеджерів сучасного ринку сфери освіти.

Література:

1. Кравченко Л. М. Неперервна педагогічна підготовка менеджера освіти: монографія. Полтава : Техсервіс, 2006. 420 с.
2. Козлов Д. О. Управлінська компетентність викладача: теорія і практика формування : монографія. Суми : ВВП «Марія», 2015. 260 с.
3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ : «Академвидав», 2006. 352 с.